ਸੰਧਿਆ ਪੰਤ
ਬਨਾਮ
ਦੀਪਕ ਰੁਵਾਲੀ & ਓਰਸ
(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5238 ਦਾ 2022)
ਅਗਸਤ 11, 2022
[ਇੰਦਿਰਾ ਬੈਨਰਜੀ ਅਤੇ ਜੇ. ਕੇ. ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਟਰੱਸਟ ਅਤੇ ਚੈਰਿਟੀਜ਼: ਮੰਦਰ ਦੇ ਸ਼ੇਬੈਤ ਅਧਿਕਾਰ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 7 ਤੋਂ 10-ਚਿਤਾਈ ਗੋਲੂ ਦੇਵਤਾ ਦੇ ਮੰਦਰ ਦੇ ਸ਼ੇਬੈਤ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵੰਸ਼ਜ/ਬਾਨੀ - ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਮੰਦਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੋਸਾਇਟੀ ਜਾਂ ਟਰੱਸਟ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਣੇ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਇੰਪਲੀਡਮੈਂਟ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ - ਵਿਚੋਲਗੀ ਨਾਲ - ਫੈਸਲਾ: ਮੰਗਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ - ਚਿਤਾਈ ਗੋਲੂ ਦੇਵਤਾ ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਚਿਤਾਈ ਗੋਲੂ ਦੇਵਤਾ ਮੰਦਰ ਦੇ ਸ਼ੇਬੈਤਸ਼ਿਪ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਲੱਗਦਾ ਹੈ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਚਿਤਾਈ ਗੋਲੂ ਦੇਵਤਾ ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਜਿਹੜੇ ਇੰਪਲੀਡਮੈਂਟ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਧਿਆਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਲੰਬਿਤ ਇੰਪਲੀਡਮੈਂਟ ਅਰਜ਼ੀ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਬਿਨਾਂ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਜੋੜੇ ਗਏ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ - ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 7 ਤੋਂ 10 ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮੰਦਰ ਸਮਿਤੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਉਪ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਦੀ ਸੀ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਚੁਕਾਈ ਗਈ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ - ਇੰਪਲੀਡਮੈਂਟ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: 1.1 ਪਦਮਨਾਭਸਵਾਮੀ ਮੰਦਰ ਦੇ ਪਾਰੰਪਰਿਕ ਢੰਗ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਚਿਤਾਈ ਗੋਲੂ ਦੇਵਤਾ ਮੰਦਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਹੋਵੇ, ਪਦਮਨਾਭਸਵਾਮੀ ਮੰਦਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੰਦਰ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਸੌਂਪੇ ਜੋ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਇਸਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ, ਟ੍ਰਾਵੰਕੋਰ ਦੇ ਰਾਜਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ। [ਪੈਰਾ 42]

1.2 ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪੰਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਚਿਤਾਈ ਗੋਲੂ ਦੇਵਤਾ ਮੰਦਰ ਦੇ ਸ਼ੇਬਾਇਤਸ਼ਿਪ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਪੰਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਚਿਤਾਈ ਗੋਲੂ ਦੇਵਤਾ ਮੰਦਰ ਦੇ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 43, 45]

1.3 ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਚੁਕਾਈ ਗਈ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਕੋ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਕੀ ਹੁਕਮ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਬਿਨਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਇੰਪਲੀਡਮੈਂਟ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ। ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਉੱਤੇ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਧਿਆਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਲੰਬਿਤ ਇੰਪਲੀਡਮੈਂਟ ਅਰਜ਼ੀ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਹੋਵੇ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਬਿਨਾਂ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਜੋੜੇ ਗਏ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਕੇ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਪੰਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 7 ਤੋਂ 10 ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮੰਦਰ ਸਮਿਤੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਮੰਨਿਆ ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਉਪ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਚੁਕਾਈ ਗਈ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। [ਪੈਰਾ 46][426-A-C]

ਗੋਸਵਾਮੀ ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਾਲਕਸ਼ਮੀ ਵਾਹੂਜੀ ਬਨਾਮ ਰਣਛੋੜਦਾਸ ਕਾਲੀਦਾਸ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. (1969) 2 SCC

853 : [1970] 2 SCR 275; ਜਗਦੀਸ਼ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਮਹੰਤ ਤ੍ਰਿਭੁਵਨ ਪੁਰੀ (1987) Supp SCC 482 : 1987 (4) JT 509; ਸ਼੍ਰੀ ਮਾਰਥੰਡ ਵਰਮਾ ਐਨ.ਆਰ. v. ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. (2021) 1 SCC 225 : [2020] 9 SCR 974; ਗੁਰੂਵਾਯੂਰ ਦੇਵਾਸੋਮ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਕੇ. ਰਾਜਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (2003) 7 SCC 546 : [2003] 2 Suppl. SCR 619 - ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨੂੰ.

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ [1970] 2 ਐਸਸੀਆਰ 275 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪੈਰਾ 34 [2020] 9 SCR 974 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪੈਰਾ 40 [2003] 2 ਸਪਲ. SCR 619 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪੈਰਾ 44

ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5238ਆਫ 2022.

ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨੈਨੀਤਾਲ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 19.11.2020 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਨਾਲ
ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5239 ਦੇ 2022

ਨਿਧੇਸ਼ ਗੁਪਤਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਵੀ. ਕੇ. ਸ਼ੁਕਲਾ, ਸੁਗਮ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜਯੰਤ ਭੱਟਾਚਾਰੀਆ, ਮਿਸ ਸਾਕੇਤ ਗੌਤਮ, ਮਿਸ ਬੀਨਾ, ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਮਿਸ ਰਚਨਾ ਸ੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਮਿਸ ਵੰਸ਼ਜਾ ਸ਼ੁਕਲਾ, ਆਸੁਤੋਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇੰਦਿਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

ਇੰਦਿਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।

ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ 19ਵੀਂ ਨਵੰਬਰ 2020 ਨੂੰ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਜਨਹਿਤ ਯਾਚਿਕਾ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਪੀ.ਆਈ.ਐਲ.) ਨੰਬਰ 131 ਦੇ 2018 ਵਿੱਚ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਣੇ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਸੀ.ਐਲ.ਐਮ.ਏ. ਨੰਬਰ 7758 ਦੇ 2020 ਲਈ ਇੰਪਲੀਡਮੈਂਟ, ਜੋ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ, ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

3. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਲਮੋੜਾ ਵਿੱਚ ਚਿਤਾਈ ਗੋਲੂ ਦੇਵਤਾ ਮੰਦਰ 1919 ਵਿੱਚ ਸਵਰਗੀ ਪੰਡਿਤ ਕੇਸ਼ਵ ਦੱਤ ਪੰਤ ਅਤੇ ਸਵਰਗੀ ਭੋਲਾ ਦੱਤ ਪੰਤ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਚਿਤਾਈ ਖਾਸਪਰਜਾ ਤਹਿਸੀਲ ਅਲਮੋੜਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਹੱਕ ਸਵਰਗੀ ਜੈਕਿਸ਼ਨ ਪੰਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਕਤ ਜੈਕਿਸ਼ਨ ਪੰਤ ਦੇ ਵੰਸ਼ਜ, ਸਵਰਗੀ ਚਤੁਰਾਨਨ ਪੰਤ ਦੀ ਨੂੰਹ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 2012 ਵਿੱਚ ਬਣਾਈ ਗਈ ਮੰਦਰ ਸਮਿਤੀ ਦੀ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ। ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਚਿਤਾਈ ਦੀ ਪਿੰਡ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਇੱਕ ਅਨੁਵਾਦਿਤ ਕਾਪੀ, ਜੋ ਕਿ 8ਵੀਂ ਸਤੰਬਰ 1976 ਦੀ ਹੈ, ਪੇਪਰਬੁੱਕ ਨਾਲ ਸਨਲਗਨ ਹੈ।

4. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਚਿਤਾਈ ਗੋਲੂ ਦੇਵਤਾ ਮੰਦਰ ਦੇ ਸ਼ੇਬੈਤ ਹੱਕ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

insert table

5. ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ 6ਵੀਂ ਅਕਤੂਬਰ 1986 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਨੰਬਰ 16 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਨੇ ਯੂ.ਪੀ. ਹਿੰਦੂ ਪਬਲਿਕ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ (ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਵਿਸਰਜਨ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ 1962 ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ, ਚਤੁਰਾਨਨ ਪੰਤ, ਜੋ ਕਿ ਹੁਣ ਮਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਨੇ ਚਿਤਾਈ ਗੋਲੂ ਦੇਵਤਾ ਮੰਦਰ ਦੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਚਿਤਾਈ ਗੋਲੂ ਦੇਵਤਾ ਮੰਦਰ ਇੱਕ ਪਬਲਿਕ ਮੰਦਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਚਿਤਾਈ ਗੋਲੂ ਦੇਵਤਾ ਮੰਦਰ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।

6. 29 ਅਕਤੂਬਰ 1985 ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ, ਮੰਦਰ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਮੂਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਕਾਤਾ ਅਤੇ ਕਲਾ ਖਜ਼ਾਨੇ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ, 1973 ਅਧੀਨ ਦੇਰ ਚਤੁਰਾਨਨ ਪੰਤ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਸੁਰ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

7. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ, ਦੇਰ ਚਤੁਰਾਨਨ ਪੰਤ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਨਲਿਨ ਪੰਤ, ਜੋ ਕਿ ਹੁਣ ਮਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਪਤੀ ਮੰਦਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਰਥਾਤ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 7 ਤੋਂ 10, ਜੋ ਕਿ ਦੇਰ ਦਾਮੋਦਰ ਪੰਤ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਹਨ, ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਭਾਲਿਆ। ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਲਿਨ ਪੰਤ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਲੈ ਲਈ।

8. 5 ਜੂਨ 2015 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ.7 ਤੋਂ 10 ਨੇ ਆਈ.ਡੀ.ਬੀ.ਆਈ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਗੋਲੂ ਦੇਵਤਾ ਮੰਦਰ ਸਮਿਤੀ, ਚਿਤਾਈ, ਅਲਮੋੜਾ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸੇਵਿੰਗ ਬੈਂਕ ਖਾਤਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ। ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ 8.56 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹਨ।

9. ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1, ਦੀਪਕ ਰੁਵਾਲੀ, ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਨੈਨੀਤਾਲ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਜੋ ਸਮਾਜਿਕ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਹੈ, ਨੇ ਜਨਹਿਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿ W.P. (PIL) ਨੰਬਰ 131 ਦੇ 2018 ਹੈ, ਮੰਦਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੋਸਾਇਟੀ ਜਾਂ ਟਰੱਸਟ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜਵਾਬੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਰਿਟ ਆਫ ਮੈਂਡੇਮਸ ਮੰਗੀ।

10. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸ਼ੁਤੋਸ਼ ਪੰਤ, ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਲਜਜਾ ਪੰਤ, ਸ੍ਰੀ ਪਰਿਤੋਸ਼ ਪੰਤ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੋਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 ਰਾਹੀਂ ਤਿਰਛੇ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ ਜਨਹਿਤ ਮੁਕਦਮਾ (PIL) ਦਾਇਰ ਕਰਵਾਇਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 7 ਤੋਂ 10 ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਗੋਲੂ ਦੇਵਤਾ ਮੰਦਰ ਸਮਿਤੀ ਦੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਜਨਹਿਤ ਮੁਕਦਮੇ ਕਾਰਨ ਲੰਬਿਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।

11. 11ਵੇਂ$_{\text{SUPERSCRIPT}}$ ਸਤੰਬਰ 2018 ਨੂੰ, ਅਸ਼ੁਤੋਸ਼ ਪੰਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਅਲਮੋੜਾ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਅਲਮੋੜਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਇੱਥੇ "ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅੱਗੇ ਐਤਰਾਜ਼ ਦਰਜ ਕਰਵਾਏ ਕਿ ਮੰਦਰ ਸਮਿਤੀ ਦੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਮੰਦਰ ਸਮਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

12. 18ਵੇਂ$_{\text{SUPERSCRIPT}}$ ਸਤੰਬਰ 2018 ਨੂੰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਅਸ਼ੁਤੋਸ਼ ਪੰਤ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ। 1ਲਾ$_{\text{SUPERSCRIPT}}$ ਅਕਤੂਬਰ, 2018 ਨੂੰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਅਸ਼ੁਤੋਸ਼ ਪੰਤ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਿਰਫ ਅਸ਼ੁਤੋਸ਼ ਪੰਤ, ਪਰਿਤੋਸ਼ ਪੰਤ, ਵਸੁਧਾ ਪੰਤ ਅਤੇ ਲਜਜਾ ਪੰਤ ਨੂੰ ਮੀਟਿੰਗ ਲਈ ਸੱਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 7 ਤੋਂ 10 ਜੋ ਮੰਦਰ ਦੇ ਸ਼ੇਬੈਤ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਨੂੰ ਮੀਟਿੰਗ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੱਦਿਆ ਗਿਆ।

13. 8ਵੇਂ$_{\text{SUPERSCRIPT}}$ ਅਕਤੂਬਰ 2018 ਨੂੰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਅਸ਼ੁਤੋਸ਼ ਪੰਤ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਮੰਦਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਾਗੇਸ਼ਵਰ ਮੰਦਰ ਕਮੇਟੀ।

14. 30ਵੇਂ$_{SUPERSCRIPT}$ ਨਵੰਬਰ 2018 ਨੂੰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜਨਹਿਤ ਮੁਕਦਮੇ (PIL) ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਜਵਾਬ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ। 7ਵੇਂ$_{SUPERSCRIPT}$ ਜਨਵਰੀ 2020 ਨੂੰ, ਅਸ਼ੁਤੋਸ਼ ਪੰਤ ਦੀ ਪਤਨੀ ਵਸੁਧਾ ਪੰਤ ਨੇ PIL ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਖਲ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸਨੂੰ CLMA ਨੰਬਰ 285 ਦੇ 2018 ਨਾਲ ਨੰਬਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ 10ਵੇਂ$_{SUPERSCRIPT}$ ਜਨਵਰੀ 2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

15. 27ਵੀਂ ਫਰਵਰੀ 2020 ਨੂੰ, ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 7 ਤੋਂ 10 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜੋ ਮੰਦਰ ਸਮਿਤੀ ਦਾ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

16. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ 1 ਮਾਰਚ 2020 ਨੂੰ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 7 ਤੋਂ 10 ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਰੰਤੂ, 4 ਮਾਰਚ 2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੀਆਈਐਲ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾ ਦਿੱਤਾ, ਬਿਨਾਂ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 7 ਤੋਂ 10 ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਜਵਾਬ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 6 ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਅਤੇ ਮੰਦਰ ਦੀਆਂ ਗੈਰ-ਧਾਰਮਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

17. 26 ਜੂਨ 2020 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਜੋ ਸਵਰਗੀ ਚਤੁਰਾਨਨ ਪੰਤ ਦੀ ਨੂੰਹ ਹੈ, ਨੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੀਸੀ ਨੰਬਰ 257 ਦੇ 2020 ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਇੱਕ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜੋ 4 ਮਾਰਚ 2020 ਨੂੰ ਪੀਆਈਐਲ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ ਲੰਬਿਤ ਸੀ, ਤਾਂ 4 ਜੁਲਾਈ 2020 ਨੂੰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ 9 ਜੁਲਾਈ 2020 ਨੂੰ ਮੰਦਰ ਦੀ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ।

18. 14 ਜੁਲਾਈ 2020 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਐਮ/ਐਸ) ਨੰਬਰ 1096 ਦੇ 2020 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਸ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੁਝ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ ਜਦੋਂ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ, ਜੋ 9 ਜੁਲਾਈ 2020 ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਬੁਲਾਈ ਨਹੀਂ ਗਈ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦਿਨ ਲਿਸਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਰੰਤੂ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ 4 ਮਾਰਚ 2020 ਦੇ ਦੋ ਬੈਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। 5 ਅਗਸਤ 2020 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ 27 ਜੁਲਾਈ 2020 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਖਿਲਾਫ ਖਾਸ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 140 ਦੇ 2020 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ।

19. 16 ਸਤੰਬਰ 2020 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਦੋ ਬੈਂਚ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 7 ਤੋਂ 10 ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਸੀਐਲਐਮਏ ਨੰਬਰ 4534 ਦੇ 2020 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣਾ 4 ਮਾਰਚ 2020 ਦਾ ਹੁਕਮ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ। 16 ਸਤੰਬਰ 2020 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖਾਸ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 140 ਦੇ 2020 ਬੇਨਤੀਜ਼ਾ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ 18 ਸਤੰਬਰ 2020 ਨੂੰ ਤਦਰਥ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ ਐਮਸੀਸੀ ਨੰਬਰ 257 ਦੇ 2020 ਨੂੰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਤੀਜੇ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

20. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ 4 ਮਾਰਚ 2020 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ 16 ਸਤੰਬਰ 2020 ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਮੰਦਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲੈ ਸਕੇ। ਚਿਤਾਈ ਗੋਲੂ ਦੇਵਤਾ ਮੰਦਰ ਨੂੰ 2011-2012 ਤੋਂ ਅਸਤਿਤਵ ਵਿੱਚ ਮੰਦਰ ਸਮਿਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

21. 22 ਸਤੰਬਰ 2020 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੀ.ਆਈ.ਐਲ.

ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਸੀ.ਐਲ.ਐਮ.ਏ. ਨੰਬਰ 7758 ਦੀ 2020 ਹੈ। ਉਕਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਤੰਬਰ, ਅਕਤੂਬਰ ਅਤੇ ਨਵੰਬਰ, 2020 ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਾਰੀਖਾਂ ਉੱਤੇ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 19 ਨਵੰਬਰ 2020 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪੀ.ਆਈ.ਐਲ. ਨੂੰ ਨਿਪਟਾ ਦਿੱਤਾ।

22. ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਗਠਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਮਿਤੀ 04.03.2020 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਇਹ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰ ਵਿਵਾਦ ਸਨ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਬੈੱਟ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਣੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ:

"11. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਤੋਂ 8 ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਇੱਕ ਸਿਰਫ਼ ਗੰਜਾ ਦਾਅਵਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਬੇਨਤੀ, ਤੱਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਤ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸਮੱਗਰੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਸਮੱਗਰੀ 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੁਰਾਣੀ ਹੈ ਸਾਲ ਕੀ ਇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵੈਧ, ਢੁਕਵੇਂ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ। ਇਹ ਉਹ ਸਮੱਗਰੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ. ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਤੋਂ 8 ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਹਨ ਸਮੱਗਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਤ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਬੁਰਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਸਮੱਗਰੀ, ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

"12. ਇਸ ਲਈ, ਵਿਰੋਧੀ ਦਾਅਵਿਆਂ ਅਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਲੈਂਦਿਆਂ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲੇ ਅਜਿਹੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 226 ਅਧੀਨ ਜਨਹਿਤ ਯਾਚਿਕਾ ਵਿੱਚ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਗੰਭੀਰ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮੰਚ ਉੱਤੇ ਉਠਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਕੇਵਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਰਿਟ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਦੀ ਗੁਹਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਚੁਣੀ ਗਈ ਪਰਿਵਾਰ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੂਜਾ ਆਦਿ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਧਿਕਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 5 ਤੋਂ 8 ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਆਦਿ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਦੇ ਖੜ੍ਹ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰ ਮਾਮਲੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਭ ਮਾਮਲੇ ਕੇਵਲ ਉਚਿਤ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਅਨਿਵਾਰਿਆ ਤੌਰ ਤੇ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰੇ ਕਿ ਉਹ ਹੀ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੇਵਲ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 5 ਤੋਂ 8 ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਦਰਜ ਕਰਨਾ, ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 5 ਤੋਂ 8 ਕੋਲ ਸ਼ੇਬਾਇਤ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਕਿ ਮੰਦਰ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਆਦਿ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦੇ ਕੇਵਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

13. ਇਸ ਮੰਦਰ ਵੱਲ ਖਿੱਚੇ ਜਾਂਦੇ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਦਾ ਤੱਥ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਕੋਈ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਮੰਦਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਵੱਲੋਂ ਬੇਬਾਕ ਸਵੀਕਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣਾ ਮੰਦਰ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਸਾਲ ਲੱਖਾਂ ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੇਵਤਾ ਵਿੱਚ ਅਕਲਪਨੀਯ ਆਸਥਾ ਜਮਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਨਤਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਭਗਤਾਂ ਦੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਵੀ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ੇਬਾਇਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਕਸਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਉਪਯੁਕਤ ਹੈ, ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚੇ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੌਣ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ੇਬਾਇਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਕਸਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ

ਆਦਿ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡਦੇ ਹਾਂ। ਜੋ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਮੰਦਰ ਜਾਂ ਮੰਦਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਫਲ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ।

23. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਕਾਉਂਟਰ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਹੇਠਲੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਮੰਦਰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ ਹੈ :-

(i) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਅਲਮੋੜਾ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਜੋਂNONE NONE

(ii) ਸਬ-ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਅਲਮੋੜਾ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਜੋਂNONE NONE

(iii) ਮੁੱਖ ਖਜ਼ਾਨਚੀ, ਅਲਮੋੜਾ ਦੇ ਐਕਸ-ਓਫਿਸੀਓ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂNONE NONE

(iv) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਟੂਰਿਜ਼ਮ ਵਿਕਾਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਐਕਸ-ਓਫਿਸੀਓ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂNONE NONE

(v) ਪ੍ਰਬੰਧਕ/ਮੈਨੇਜਰ, ਚਿਤਾਈ ਗੋਲੂ ਦੇਵਤਾ ਮੰਦਰ ਸਮਿਤੀ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂNONE NONE

(vi) ਪੁਜਾਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂNONE NONE

(vii) NONEਇੱਕ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਸੱਦਿਆ ਗਿਆ ਮੈਂਬਰ।NONE NONE

24. ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਆਦੇਸ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਮੰਦਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਦਾਨ ਦੀ ਸਾਂਝ ਲਈ ਬਾਈ-ਲਾਅ ਬਣਾਏਗੀ। ਕਮੇਟੀ ਮੰਦਰ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਸਿਹਤ, ਸਿੱਖਿਆ, ਬਿਜਲੀ, ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਸਫਾਈ ਸਬੰਧੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਮਿਕ ਟੂਰਿਜ਼ਮ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ।

25. ਇਹ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਨੇ ਕੇਵਲ ਮੰਦਰ ਦੇ ਗੈਰ-ਧਾਰਮਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਕਮੇਟੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 7 ਤੋਂ 10 ਤੱਕ ਦੇ ਪੰਤ ਪਰਿਵਾਰ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ਼, ਪਰੰਪਰਾ ਅਤੇ ਆਂਤਰਿਕ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ 'ਪੂਜਾ' ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹਨ।

26. 15ਵੇਂSUPERSCRIPT ਜੂਨ 2020 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪਰਿਟਨ ਸਕੱਤਰ, ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 6, ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 4ਥੇSUPERSCRIPT ਮਾਰਚ 2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਚਿਤਾਈ ਗੋਲੂ ਦੇਵਤਾ ਮੰਦਰ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਜਾਗੇਸ਼ਵਰ ਮੰਦਰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

27. 4ਥੇSUPERSCRIPT ਜੁਲਾਈ 2020 ਨੂੰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਮੰਦਰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਟ੍ਰੱਸਟ ਦੀਦ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ। ਟ੍ਰੱਸਟ ਦੀਦ ਨੂੰ ਅਲਮੋੜਾ ਦੇ ਸਬ-ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦਫਤਰ ਨਾਲ ਉਚਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

28. 6ਵੇਂ ਜੁਲਾਈ 2020 ਨੂੰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਮੰਦਰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਈ ਜਿੱਥੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ:

(i) ਭਗਤਾਂ ਲਈ ਟੌਇਲਟ ਬਣਾਏ ਜਾਣਗੇ

(ii) ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਪਾਰਕਿੰਗ ਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ

(iii) ਵਰਖਾ ਜਲ ਸੰਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਟੈਂਕ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ

(iv) ਉਪ-ਮੰਡਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਮੰਦਰ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਪੁਜਾਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਗੇ।

(v) ਉਪ-ਮੰਡਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਗੇਸ਼ਵਰ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਦਰ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੈਨੇਜਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨਗੇ।

29. 8ਵੀਂ ਜੁਲਾਈ 2020 ਨੂੰ, ਉਪ-ਮੰਡਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਮੰਦਰ ਦੇ ਪ੍ਰਾਂਗਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 67 ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਪੁਜਾਰੀ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਨਿਵਾਸੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 7 ਤੋਂ 9 ਵੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ।

30. ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਮਿੰਟ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਲਾਹਾਂ ਦਾ ਨੋਟ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲਿਆ ਸੀ ਮੰਦਰ ਅਤੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ। ਦੂਜੇ, ਸਲਾਹਾਂ ਸੀ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ, ਮੰਦਰ ਦੇ ਪ੍ਰਾਂਗਣ ਵਿੱਚ ਸੋਲਰ ਪੈਨਲ ਲਗਾਉਣ ਲਈ, ਕੂੜਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਰਤ ਸਿਸਟਮ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਪਲਾਸਟਿਕ ਮੁਕਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ। ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਆਤਮ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਥਾਨਕ ਕੁਮਾਊਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ, ਸਥਾਨਕ ਹਸਤਸ਼ਿਲਪ, ਸਥਾਨਕ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਬਣੇ ਜੈਵਿਕ 'ਪ੍ਰਸਾਦ' ਦੀ ਵਿਕਰੀ, ਪ੍ਰਸਾਦ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਇੱਕੋ-ਫ੍ਰੈਂਡਲੀ ਬੈਗਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮੋਟ ਕਰਨ ਦਾ। ਤੀਜੇ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਬਜਟ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ, ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਕੈਮਰੇ, ਵਿਆਹ ਦਾ ਹਾਲ, ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਆਰਤੀ ਦਾ ਲਾਈਵ ਟੈਲੀਕਾਸਟ ਸੈਟਅਪ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। 23ਜੁਲਾਈ 2020 ਨੂੰ ਅਗਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ। ਮੰਦਰ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਸੰਬੰਧੀ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ।

31. 19ਵੀਂ ਨਵੰਬਰ 2020 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸ਼ੇਬੈਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਧਨ ਦੀ ਗਬਨ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਨਿਰਣਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਸ਼ੇਬੈਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਮਈ 2021 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। 4ਥੀ ਮਾਰਚ 2020 ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸਵੈ-ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼/ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ।

32. ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ, ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ, ਚਿਤਾਈ ਗੋਲੂ ਦੇਵਤਾ ਮੰਦਰ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਅਤੇ ਅਸ਼ੁਤੋਸ਼ ਪੰਤ ਅਤੇ ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਿਵਿਧ ਵਾਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ 8 ਅਕਤੂਬਰ 2018 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜਗੇਸ਼ਵਰ ਮੰਦਰ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਵਰਗੀ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜੋ ਚਿਤਾਈ ਗੋਲੂ ਦੇਵਤਾ ਮੰਦਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰੇ ਅਤੇ ਮੰਦਰ ਦੇ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਵਿਸਥਾਰਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਸੈੱਟ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੁਜਾਰੀ ਅਤੇ ਪੂਜਾਰੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 7 ਅਤੇ 10 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਪੂਜਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਮੰਦਰ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਜਾਂ ਸ਼ੇਬੈਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ।

33. ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ, ਇਹ ਵੀ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚਿਤਾਈ ਗੋਲੂ ਦੇਵਤਾ ਮੰਦਰ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਮੰਦਰ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਇਸਦੇ ਗੈਰ-ਧਾਰਮਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਹੈ, ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕ ਵਿਜ਼ਿਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਧਾਰਮਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਗਲਤ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਮੰਦਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਵਿਜ਼ਿਟ ਕਰਦੇ ਹਨ।

34. ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਗੋਸਵਾਮੀ ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਾਲਕਸ਼ਮੀ ਵਾਹੂਜੀ ਬਨਾਮ ਰਾਂਛੋਦਾਸ ਕਾਲੀਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ1SUPERSCRIPT ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਜੀ ਮੰਦਰ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

"15. ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਹਿੰਦੂ ਜਨਤਕ ਮੰਦਰਾਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਮੰਦਰਾਂ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਨਿਜੀ ਮੰਦਰਾਂ ਦੇ ਜਨਤਕ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦੇ ਉਦਾਹਰਣ ਹਨ। ਕੁਝ ਨਿਜੀ ਮੰਦਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਕਾਰਨ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਧੀਰੇ-ਧੀਰੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਹ ਜਨਤਕ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਏ ਹਨ। ਜਨਤਕ ਮੰਦਰ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਜਨਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਸਥਾਪਿਤ ਦੇਵਤਾ ਜਨਤਾ ਦੇ ਸਦੱਸਾਂ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਲਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।" (1969) 2 SCC 853 ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੰਦਰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਮੰਦਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇ ਇੱਕ ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਮੰਦਰ ਵਜੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਮੰਦਰ ਦਸਣ ਲਈ ਹੋਰ ਕੁਝ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਇੱਕ ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਨਿਜੀ ਮੰਦਰ ਵਜੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਣ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਅਣਜਾਣ ਹੈ ਜਾਂ ਪੁਰਾਤਨਤਾ ਵਿੱਚ ਖੋ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਮੰਦਰ ਵਜੋਂ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿਖਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਮੰਦਰ ਦਾ ਅਸਲ ਚਰਿੱਤਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ:

“(1) ਕੀ ਮੰਦਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਮੰਦਰ ਲੱਗੇ?

(2) ਕੀ ਜਨਤਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ;

(3) ਕੀ ਮੰਦਰ ਦੇ ਖਰਚੇ ਜਨਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਯੋਗਦਾਨਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲਦੇ ਹਨ?

(4) ਕੀ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਉਤਸਵ ਉਹ ਹਨ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?

(5) ਕੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਭਗਤਾਂ ਨੇ ਉਸ ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਮੰਦਰ ਵਜੋਂ ਵਰਤਾਇਆ ਹੈ?”

35. ਚਿਤਾਈ ਗੋਲੂ ਦੇਵਤਾ ਮੰਦਿਰ ਨੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਮੰਦਿਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਆਪਣੀਆਂ ਮਨੋਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਘੰਟੀਆਂ ਚੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਹਨ ਮੰਦਰ 'ਤੇ ਟੰਗਿਆ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਮੰਦਰ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਮੰਦਰ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਰਾਜ ਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਮੰਦਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਕਮੇਟੀ ਇੱਕ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ. ਇਨ ਜਗਦੀਸ਼ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਮਹੰਤ ਤ੍ਰਿਭੁਵਨ ਪੁਰੀ੨ , ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:-

“6. ਅਸੀਂ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਸਾਡੀ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਵੀ ਦਿੱਤਾ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਕਿ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਮੰਦਰ ਹੈ, ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹੋਰ ਸਵਾਲਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੰਦਰ ਦੀ ਖਰਾਬ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਮੰਦਰ ਦੇ ਸ਼ੇਬਾਇਤ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜਿਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਅਪਣਾਉਣ ਜਾ ਰਹੇ

ਹਾਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਮੰਦਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੰਦਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਦਿੰਦਾ ਹੋਵੇ। ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਹੱਕ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਦ੍ਵੰਦੀ ਦਾਅਵਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਲਈ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੂੰ ਮੰਦਰ ਦੇ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ 1 ਜੋ ਕਿ ਮਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਉਸਦੇ ਐਲ.ਆਰ.ਐਸ. ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਹੱਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਜੇ ਉਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਕਲਪਿਕ ਸਮਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਹੱਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ 1 ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮੰਦਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਖਿਲਾਫ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜੋ ਕਿ ਮੰਦਰ ਦੇ ਗੁੰਮ ਹੋਏ ਆਰਟੀਕਲਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹਨ, ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਧਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਆਰਟੀਕਲਾਂ ਨੂੰ ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇਗੀ ਕਿ ਮੰਦਰ ਦੇ ਪਰਿਸਰ ਜਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਇਮਾਰਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਵਰਤੀ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਕੁਝ ਸੁਝਾਅ ਹਨ ਭਰਜਾਈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਸਮੇਂ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇਗਾ। ਇਹ ਯੋਜਨਾ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।"

36. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪੰਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਚਿਤਾਈ ਗੋਲੂ ਦੇਵਤਾ ਮੰਦਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਬਾਰੇ ਅੰਤਰ-ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਵਾਦ ਹਨ। ਮੰਦਰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਗਠਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਚਿਤਾਈ ਗੋਲੂ ਦੇਵਤਾ ਮੰਦਰ ਦੇ ਗੈਰ-ਧਾਰਮਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੰਦਰ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ, ਰੱਖ-ਰਖਾਵ, ਸਫਾਈ ਆਦਿ ਨੂੰ ਪੰਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਭਾਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਤੀਰਥਯਾਤਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਦਾਨ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮੰਦਰ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਇੱਕ ਵਿਆਹ ਦੇ ਹਾਲ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ ਵੀ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿੱਤੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

37. ਦੋਸ਼ੀ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਭਾਗੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹੇਠਲੇ ਕਾਰਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ:

(i) ਰਾਜ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਿ ਫਸਲੀ ਸਾਲ 1411-1416 ਦੀ ਖਤੌਨੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਚਿਤਾਈ ਵਿੱਚ ਗੋਲੂ ਦੇਵਤਾ ਮੰਦਰ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾਇਆ ਗਿਆ ਜ਼ਮੀਨ, ਰਾਜਸਵ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਗੈਰ ਜ਼ੇ.ਏ. ਖਤੌਨੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 10(2) ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ;NONE NONE

(ii) ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ੇਬਾਇਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਸਬੰਧੀ ਗੰਭੀਰ ਵਿਵਾਦ ਹੈ। ਕੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 7 ਤੋਂ 10 ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵੈਧ ਜਾਂ ਅਸਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹਨ, ਇਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਰਖਿਆ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।NONE NONE

(iii) ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੰਦਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮੰਦਰ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।NONE NONE

38. ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਮੰਦਰ ਦੇ ਗੈਰ-ਧਾਰਮਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਦਾਨ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਜਾਂ ਬਰਬਾਦ ਨਾ ਹੋਵੇ।

39. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਦਾਵਾ ਹੈ ਕਿ ਮੰਦਰ ਦੇ ਵੰਸ਼ਜ/ਸੰਸਥਾਪਕ ਨੂੰ ਮੰਦਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਤੋਂ ਅਰਦਾਸਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਕਈ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੁਆਰਾ ਸੁਲਝਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ੇਬਾਇਟ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਵਾ

ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਉਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ।

40. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਮਿਸਟਰ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਮੂਰਤੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੰਦਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸ਼ੇਬਾਇਤਸ਼ਿਪ ਸੰਸਥਾਪਕ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਬ ਤਕ ਸੰਸਥਾਪਕ ਨੇ ਖੁਦ ਸ਼ੇਬਾਇਤਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਵਰਤੋਂ, ਰਿਵਾਜ ਜਾਂ ਹਾਲਾਤ ਵੱਖਰੇ ਢੰਗ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਸ਼ੇਬਾਇਤਸ਼ਿਪ ਵਾਰਸਤ ਦੀ ਹੋਰ ਕਿਸਮਾਂ ਵਾਂਗ ਸੰਸਥਾਪਕ ਤੋਂ ਵਾਰਸਤ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਾਰਸਤ ਦੇ ਨਵੇਂ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵਾਰਸਤ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਦਾਵੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਮਿਸਟਰ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਮਾਰਥੰਡਾ ਵਰਮਾ ਅਨ੍ਹ. ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਦੇ ਰਾਜ & ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।

41. ਮਾਰਥੰਡਾ ਵਰਮਾ (ਉੱਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:-

'152. ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਥਿਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਮੰਦਰ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਮੰਦਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ ਤੇ ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਜਵਾਬੀ-ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਨੋਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੋਟ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਪੈਰਾ 64 ਵਿੱਚ ਵੇਰਵਾਂ ਨਾਲ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਸੁਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਮੇਟੀ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ, ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਇੱਕ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਵੇ ਜੋ ਕੇਰਲ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਦਰਜੇ ਦਾ ਹੋਵੇ; ਬਾਕੀ ਚਾਰ ਮੈਂਬਰ ਹਨ:

(i) ਟਰੱਸਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਨਾਮਜ਼ਦ;

(ii) ਮੰਦਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਥਾਂਤਰੀ;

(iii) ਕੇਰਲ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਨਾਮਜ਼ਦ; ਅਤੇ

(iv) ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ।

ਨੋਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 8 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਟਰੱਸਟੀ ਜੋ ਕਿ ਮੰਦਰ ਦਾ ਮੈਨੇਜਰ ਜਾਂ ਸ਼ੇਬੈਤ ਹੈ, ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਲਾਹ ਦੁਆਰਾ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

153. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੁਝਾਅ ਗੁਰੁਵਾਯੂਰ ਦੇਵਸਵੋਮ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਨਿਯਮਿਤ ਮਾਡਲ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅੱਠ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਐਕਸ-ਓਫਿਸਿਓ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣਗੇ, ਅਰਥਾਤ, ਪਦਮਨਾਭਦਾਸਾ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਥਾਂਤਰੀ; ਜਦਕਿ ਬਾਕੀ ਛੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਮੰਤਰੀ ਪਰਿਸ਼ਦ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦਕਿ ਇੱਕ ਔਰਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਮੰਦਰ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਹੋਵੇਗਾ।

***

157. ਮੰਦਰ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਸਬੰਧੀ ਟੀਸੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਨ:

157.1. ਧਾਰਾ 18(2) ਅਧੀਨ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ "ਟ੍ਰਾਵੰਕੋਰ ਦੇ ਰਾਜਾ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਧੀਨ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ।"

157.2. “ਸ੍ਰੀ ਪਦਮਨਾਭਸਵਾਮੀ ਮੰਦਰ ਕਮੇਟੀ” ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤ੍ਰਾਵਣਕੋਰ ਦੇ ਰਾਜਾ ਨੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 20 ਅਨੁਸਾਰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਤ੍ਰਾਵਣਕੋਰ ਦੇ ਰਾਜਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਸਲਾਹ ਦੇ ਸਕਣ।

158. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਤ੍ਰਾਵਣਕੋਰ ਦੇ ਰਾਜਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਹੈ। ਨੋਟ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ:

158.1. “ਟ੍ਰਸਟੀ ਆਪਣੀਆਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 18(2) ਅਧੀਨ” ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇਗਾ ਜੋ “ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਮੰਦਰ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਕਰੇਗੀ”।

158.2. ਸਾਰੇ ਨੀਤੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਸਟੀ ਨੂੰ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦੁਆਰਾ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਮਿਲੇਗਾ।

159. ਵਿਰੋਧੀ ਸੁਝਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੀ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ ਕਿ ਮੰਦਰ ਦੀ ਮੈਨੇਜਰਸ਼ਿਪ ਜਾਂ ਸੇਵਾਦਾਰੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਟੀਸੀ ਐਕਟ ਦੇ ਭਾਗ I ਦੇ ਅਧਿਆਇ III ਦੁਆਰਾ ਤ੍ਰਾਵਣਕੋਰ ਦੇ ਰਾਜਾ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਚੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ, ਹੁਣ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਇਆ ਗਿਆ ਰਸਤਾ ਕਾਫੀ ਸੰਤੁਲਿਤ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸੁਝਾਈ ਗਈ ਰਚਨਾ ਵਿਆਪਕ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਟ੍ਰਸਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਗੱਲ ਵਿਚਾਰਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅੰਤਰਿਮ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਮੇਟੀ ਜਿਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸੀਜ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਪਰਸਨਾਂ ਵਜੋਂ ਆਪਣਾ ਆਚਰਣ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਨੋਟ ਵਿੱਚ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਾਮੂਲੀ ਬਦਲਾਅ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਕੇਰਲਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਦੇ ਰਿਟਾਇਰਡ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਨਿਆਂ ਦੀ ਰੁਚੀ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਤਿਰੁਵਨੰਤਪੁਰਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬਿਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਦੀ ਅੰਤਰਿਮ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਰਹੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਤਿਰੁਵਨੰਤਪੁਰਮ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਉੱਤੇ ਹੈ। ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਮੰਦਰ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਇੱਕ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

160. ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੋਟ ਵਿੱਚ ਵੇਰਵੇ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 64 ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਸੁਝਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਗਠਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਪਿਛਲੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ ਵਿੱਚ ਕਿਹੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੇ ਅਧੀਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ 1 ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਚਾਰ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨੋਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 1 ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸੋਧ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਉਂਦਾ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਖਲ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਹਲਫਨਾਮਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 1 ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀਆਂ ਉੱਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ।

***

162. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਨੋਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਟੀਸੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18(2) ਅਧੀਨ "ਤ੍ਰਾਵਣਕੋਰ ਦੇ ਰਾਜਾ" ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਜਾਣਗੀਆਂ ਜਦਕਿ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਟੀਸੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗਠਿਤ ਕਮੇਟੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਸਮੇਤ ਚੇਅਰਪਰਸਨਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟੀਸੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(aa) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗਠਿਤ ਸਾਰੀਆਂ ਹੋਰ ਕਮੇਟੀਆਂ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਗੀਆਂ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਤਾਇਨਾਤ ਮੌਜੂਦਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਗੇ, ਪਰ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਰਚ ਹੁਣ ਮੰਦਰ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

42. ਪਦਮਨਾਭਸਵਾਮੀ ਮੰਦਰ ਦੇ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਢੰਗ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅੰਤਰ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਤਿਰੁਵਨੰਤਪੁਰਮ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਟ੍ਰਾਵਨਕੋਰ ਦੇ ਰਾਜਾ ਨਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਚਿਤਾਈ ਗੋਲੂ ਦੇਵਤਾ ਮੰਦਰ ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਹੋਵੇ, ਪਦਮਨਾਭਸਵਾਮੀ ਮੰਦਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਈ ਗਈ ਮੰਦਰ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਵਨਕੋਰ ਦੇ ਰਾਜਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੇ।

43. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪੰਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਚਿਤਾਈ ਗੋਲੂ ਦੇਵਤਾ ਮੰਦਰ ਦੇ ਸੇਬਾਇਤਸ਼ਿਪ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੰਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

44. ਗੁਰੁਵਾਯੂਰ ਦੇਵਸਵੋਮ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੀ. ਕੇ. ਰਾਜਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ4$_{SUPERSCRIPT}$, ਜੋ ਕਿ ਮਿਸਟਰ ਗੁਪਤਾ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਗੁਰੁਵਾਯੂਰ ਮੰਦਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:-

"56. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗੀਕਰਣਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਜਨਹਿਤ ਯਾਚਿਕਾ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

57. ਕੋਈ ਵੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਫੈਸਲਾ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਜਿੱਥੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਨਹਿਤ ਯਾਚਿਕਾ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

58. ਅਸੀਂ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਬੇਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਪ੍ਰਦਾਯ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਦੇ ਕਦੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 25 ਅਤੇ 26 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਉਲੰਘਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਨੁਚਛੇਦ 25 ਅਤੇ 26 ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤੋਂ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇੱਕ ਭਗਤ ਨੂੰ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਣ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲੰਘਣ ਕਾਰਨ ਉਲੰਘਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਰਾਜ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ; ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਦੁਖੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਆਮ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ।

59. ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਜਨਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਵਰਗ ਕਾਰਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਜਨਹਿਤ ਯਾਚਿਕਾ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

60. ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂਆਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਭਗਤ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਦਰ ਦੇ ਸਟੈਚਯੂਟਰੀ ਫੰਕਸ਼ਨਰੀਜ਼ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਐਕਟ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਸੰਪੂਰਣ ਕੋਡ ਹੈ। ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਫਰਜ਼ ਅਤੇ ਫੰਕਸ਼ਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹਨ। ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੀ ਹਵਾ ਨਿਕਾਲਣ ਲਈ ਫੋਰਮ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਫੋਰਮਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਉਦਾਹਰਣ ਵਿੱਚ ਹੀ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਨੂੰ ਦੁਖੀ ਭਗਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਦੋਵੇਂ ਪੈਰੈਂਸ ਪੈਟ੍ਰੀਏ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸਟੈਚਯੂਟਰੀ ਡਿਊਟੀਆਂ ਦੇ ਨਿਰਵਾਹ ਵਿੱਚ।

***

63. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਐਕਟ ਨੂੰ ਬਦਲਣ, ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਬਾਈਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੋਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਏ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੇ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ। 7-2-1993 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਠੋਸ ਅਤੇ ਪਰਯਾਪਤ ਕਾਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਨੂੰ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਹੋਰ ਥਾਂ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਬਾਈਪਾਸ ਕਰਦਿਆਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ 5 ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ।"

45. ਗੁਰੁਵਾਯੂਰ ਮੰਦਰ ਦੇ ਵਿਪਰੀਤ ਜੋ ਕਿ ਗੁਰੁਵਾਯੂਰ ਦੇਵਸਵੋਮ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਗੁਰੁਵਾਯੂਰ ਦੇਵਸਵੋਮ ਐਕਟ, 1978 ਅਧੀਨ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਚਿਤਾਈ ਗੋਲੂ ਦੇਵਤਾ ਮੰਦਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ।

46. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰਿਤ ਮੱਤ ਅਨੁਸਾਰ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਚੁਕੌਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ, ਬਿਨਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਇੰਪਲੀਡਮੈਂਟ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ, ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਉੱਤੇ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਧਿਆਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਲੰਬਿਤ ਇੰਪਲੀਡਮੈਂਟ ਅਰਜ਼ੀ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਹੋਵੇ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਬਿਨਾਂ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਜੋੜੇ ਗਏ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਕੇ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਪੰਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 7 ਤੋਂ 10 ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਦਾਵਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੰਦਿਰ ਸਮਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਉਹ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਚੁਕੌਤੀ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੇ ਇੱਛੁਕ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।

47. ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਤਦਨੁਸਾਰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਨਿਧੀ ਜੈਨ

ਅਪੀਲਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate